

20.01.2023

Урок № 5

Група 13

Полтавець Н.В.

Практичне заняття № 1. Перша світова: повсякденне життя в умовах фронту і тилу.

Мета: з'ясувати як Перша світова війна змінила звички і вдачу людей, як змінилась роль жінки в ході війни, як змінилось повсякденне життя людей, сприяти розвитку пізнавальних інтересів та здібностей; актуалізувати отримані на попередніх заняттях знання; вчити поважати загальнолюдські цінності.

Тип уроку: практичне заняття.

Війну 1914-1918 років сучасники назвали великою війною, тому що вона породила нові небувалі раніше явища та зміни. Вона була довгою, смертоносною, тотальною. Ця війна спричинила фізичну і культурну мобілізацію і військових, і цивільного населення, чоловіків та жінок. Ця війна вплинула на повсякденне життя населення та спонукала до переосмислення системи загальнолюдських цінностей.

Виконайте практичні завдання

Завдання 1

1.Оберіть 2-3 факти які вас вразили, запам'яталися чи були новими для вас. Обґрунтуйте свій вибір:

- що нового ви дізналися про Першу світову війну?

- якою є ваша думка щодо оцінки війни, як форми вирішення міжнародних конфліктів?

Перелік наведених фактів

1) Перша Світова Війна тривала з 1914 по 1918 рік, битви відбувалися на кожному океані і майже на всіх континентах. Велика частина битв, однак, мала місце в Європі. Більше 65 мільйонів чоловік з 30 країн воювали в Першій світовій. Близько 10 мільйонів загинули. Союзники (сили Антанти) втратили приблизно 6 мільйонів солдатів. Троїстий союз втратив близько 4 мільйонів солдатів.

2) Німці першими взяли на озброєння вогнемети у Першій світовій. Їх вогнемети могли викидати полум'я на 40 м.

3) Майже 2/3 смертей у Першій світовій відбулися в битвах. У попередніх конфліктах більшість смертей були наслідком захворювань.

4) Під час Першої Світової близько 1/3 всіх військових жертв померли від іспанського грипу. У серпні 1914 року німецькі солдати вбили 150 цивільних у Аршоте. Ці вбивства були частиною стратегії, відомої як Schrecklichkeit («залякування»). Її метою було залякати громадян окупованих територій, щоб уникнути повстань.

5) «Малюк Віллі» був першим прототипом танка у Першій світовій. Сконструйований в 1915 році він вмщував команду з трьох чоловік і рухався зі швидкістю 4,8 км / г.

6) Артилерійські обстріли і міни створювали неймовірний шум. У 1917 році вибухи за німецькою лінією фронту в Мессинській битві біля річки Іпр в Бельгії були чутні в Лондоні, розташованому в 140 милях (220 км) звідти.

7) У Першій світовій війні собак використовували як посильних, вони переносили накази на лінію фронту в капсулах, прикріплених до тулуба. Також собак використовували, щоб прокладати телеграфні дроти

8) Вперше танки були використані в битві при Флер-Курселет (1916 р.).

9) Спочатку танки називалися «сухопутними кораблями». Однак щоб видати їх за водяні цистерни, а не за зброю, британці вирішили дати їм кодове ім'я «танки».

10) Найуспішнішим льотчиком-винищувачем Першої світової був Рітмейстер фон Ріхтгофен (1892-1918). Він збив 80 літаків, більше, ніж будь-який інший пілот на цій війні. Він загинув після того, як був підстрелений під Амьеном. Найуспішнішим льотчиком-винищувачем Союзників був француз Рене Фонк (1894-1953), він збив 75 ворожих літаків.

11) Незадовго до смерті французький другий лейтенант Альфред Жубер писав про Першу Світову у своєму щоденнику: «Людство зійшло з розуму! Потрібно бути божевільним, щоб робити те, що діється. Що за різанина ... Що за сцени жаху і кривавої бійні! Я не можу знайти слів, щоб передати свої враження. Навіть пекло не може бути таким жахливим! Люди зійшли з розуму!»

12) Деякі американці були проти первісної відмови США вступити в Першу світову, тому вони вступили у Французький Іноземний легіон або в Британську або в Канадську армії. Група американських пілотів сформувала ескадрилью «Лафайет», що стала частиною французьких військово-повітряних сил і одним з найсильніших військових підрозділів Західного фронту.

13) Для США Перша Світова війна обійшлася в 30 мільярдів доларів.

14) Після Першої Світової припинили існування чотири імперії: Османська, Австро-Угорська, Німецька і Російська.

15) Війна спотворила і залишила інвалідами тисячі солдатів. Для виправлення ушкоджень особи лікарі вдавалися до відновної хірургії, а щоб прикрити найстрашніші каліцтва, використовувалися маски. Деякі солдати залишалися в приватних лікарнях все своє життя.

Завдання 2

Використовуючи фотографії та документи, зробіть висновок про умови перебування військових на передовій та зміна статусу жінки в період війни.

1. Окопне життя

В умовах позиційної (окопної) війни солдати цілодобово перебували у вузьких і брудних траншеях, у яких їли, спали. Тут також ховали загиблих. Емоційною розрадою були листи й посилки від рідних. Поштова служба британської армії за роки війни опрацювала 2 млрд листів і 114 млн посилок.

Коли на фронті було затишшя, солдати всіх армій шукали можливість пограти у футбол (насамперед англійці), зайнятися боксом, улаштувати кінські змагання.

Якось у британському танковому корпусі організували навіть танкові перегони. Поширеним було полювання на трофеї.

Німецькі солдати після нічного полювання на пацюків. Фото. 1916 р.

Французькі солдати в окопах біля м. Арраса. Фото. 1915 р.

Імпровізована перукарня у французькій траншеї. Фото. 1916 р.

«Війна – це не атака, подібна до параду, не битва з розгорнутими прапорами... Війна – це жахлива втома, вода до пояса й бруд, воші й гидота. Це запліснявілі обличчя, розтерзані тіла й трупи... Це одноманітність і постійні страждання, що перериваються час від часу страшними драмами. Ось що таке війна, а не багнети, що виблискують сріблом, і не труби горніста на світанку». *Джерело: Анрі Барбюс, французький письменник (Вогонь (щоденник взводу) / пер. з фр. – К.: Молодь, 1974. – С. 287)*

«Шість футів завглибшки й три фути завширшки. Унизу вода та бруд. Ви сидите в траншеї, прихилившись до стіни, щоб трохи поспати, і вам байдуже, чи вона волога, чи незручна, чи тепла, чи холодна. Чотири дні ви знаходитеся там, і ви

мусите витримати це. Такими були умови». Джерело: *Гаррі Патч, ветеран Великої війни.*

2. Військовополонені

За чотири роки війни в полон було взято майже 8 млн осіб. Умови утримання військовополонених у різних країнах відрізнялися. Часто військовополонених використовували як робочу силу; багато з них померло від хвороб і виснаження.

«Я нічого про них не знаю, крім того, що вони полонені... Це безіменні істоти, які не відають своєї провини... Я бачу лише біль живої плоті, вражаючу безвихідь життя та безжальну жорстокість людей». (Джерело: *Еріх Марія Ремарк, німецький письменник*)

«Окрім британців, у таборі перебувало майже 100 росіян. Я ніколи не бачив більш пригнічених людей. ...було зрозуміло, що їхня воля зламана й вони втратили надію. Вони могли сидіти годинами, не рухаючись і не перемовляючись між собою». (Джерело: *Реймонд Томас Ейрс, військовополонений у таборі Вез (Бельгія)*)

Турецькі військовополонені. Фото. 1916 р. Росіяни здаються в полон. Фото. 1915 р.

Запитання: Який висновок про долю військовополонених Ви можете зробити, проаналізувавши документи та фотографії?

Завдання 3

Інтерновані

З початком війни уряди деяких країн запровадили практику інтернування. Не минула лиха доля й українців, які проживали в Канаді – британському домініоні.

«Більшість... українців, яких привабили до Канади обіцянки вільної землі та свободи... приїхала з габсбурзьких підавстрійських Галичини й Буковини, їхнє громадянство (а не їхня національність) офіційно визначалося як “австрійське” або “австро-угорське”. Ті, хто належав до цих категорій, підпадали під дію Закону про військові заходи (1914) і... мали бути направлені до... “концентраційних таборів” або... підлягали реєстрації як “ворожі чужинці”». Любомир Луцюк, канадський історик і географ (Luciuk Lubomyr. In Fear of the Barbed Wire Fence: Canada's First National Internment Operations and the Ukrainian Canadians, 1914-1920 / Kashtan Press, in cooperation with the Ukrainian Canadian Civil Liberties Association, 2001. — P. 5-6)

Словникова робота

Інтернування — примусове затримання однією воюючою державою громадян іншої воюючої держави, які проживають на її території, до закінчення війни.

Запитання: *Ознайомтеся з висловлюванням Л. Луцюка. Як Ви вважаєте, чи можна застосувати визначення «безвинно обвинувачені» до інтернованих?*

Урок № 6. Узагальнення та систематизація знань з теми: «Передумови Першої світової війни. Війна та революції»

Виконайте тестові завдання

Запитання 1

Визначте хронологічні рамки Першої світової війни

варіанти відповідей

- а) 1900-1907 рр.
- б) 1907-1914 рр.
- в) 1914-1918 рр.
- г) 1917-1920 рр.

Запитання 2

Серед пронумерованих на карті російських губерній позначте ті, які Австро-Угорщина планувала приєднати до своїх володінь напередодні Першої світової війни:

варіанти відповідей

- а) 1,2
- б) 1,3
- в) 2,3
- г) 4,1

Запитання 3

Мілітаризація – це :

варіанти відповідей

- а) державна політика, спрямована на збагачення правлячої верхівки
- б) часта зміна влади в державі
- в) політика, спрямована на нарощування військової могутності
- г) оновлення економіки

Запитання 4

Яка країна на початку ХХст. визначила свої зовнішньополітичні пріоритети таким чином: «...твердо приймаються такі завдання на найближчі роки: 1) приєднати західні землі та з належною поступовістю викоринити тут мазепинський дух; 2) заволодіти протоками, які мають для нас виключне значення для виходу нашого флоту...до Середземного моря?»

варіанти відповідей

- а) Німеччина
- б) Росія
- в) Румунія
- г) Австро-Угорщина

Запитання 5

Перебіг яких подій Першої світової війни відображено на карті?

варіанти відповідей

- а) Битва на Марні
- б) Іпрська битва
- в) Галицька битва
- г) Брусиловський прорив

Запитання 6

Уперше танки були використані в битві біля річки:

варіанти відповідей

- а) Марна
- б) Рейн
- в) Сомма
- г) Одер

Запитання 7

Яка держава прагнула повернути землі Ельзас і Лотарингію?

варіанти відповідей

- а) Бельгія
- в) Франція
- г) Росія
- д) Австро-Угорщина

Запитання 8

Яка країна переглянула свої позиції щодо вступу у війну внаслідок торпедування німцями лайнера «Лузитанія»?

варіанти відповідей

- а) США
- б) Росія
- в) Британія
- г) Італія

Запитання 9

Де вперше під час Першої світової війни було використано отруйні гази?

варіанти відповідей

- а) у районі р. Іпр
- б) поблизу Варшави
- в) поблизу Вердена
- г) у районі р. Марна

Запитання 10

Чи входила Італія до складу держав-переможниць у Першій світовій війні?

варіанти відповідей

- а) ні
- б) ні, бо вона воювала на боці Троїстого союзу
- в) так, вона з 1915 р. перебувала у складі Антанти
- г) ні, бо вона взагалі не брала участі в Першій світовій війні

Запитання 11

Коли і на чиєму боці США вступили у Першу світову війну?

варіанти відповідей

- а) у липні 1916 р. на боці Антанти
- б) вересні 1916 р. на боці Антанти
- в) квітні 1917 р. на боці Антанти
- г) квітні 1917 р. на боці Четверного союзу

Запитання 12

Назвіть дату закінчення Першої світової війни:

варіанти відповідей

- а) 28 червня 1914 р.
- б) 11 листопада 1914 р.
- в) 11 листопада 1918 р.
- г) 9 травня 1945 р.